

٤. جمع مضاف ← يوصلهم اسمي اولادكم *

٥. جمع مكرره با «ال» ← قد اذبح المؤمنون * فاقفوا المشركين *

٦. اسم حسن مضاف ← فليحذر الذين يخافون عن امره * يعني صل امره...

٧. اسم حسن مكرره به «ال» ←

✓ داخل ... البيع * يعني بر غنود فردسي

✓ ان الانسان لحن طير * به دلك الاالفن اسندا *

٨. عمره رسيان شي دلي ←

✓ ولا تغل كما ان *

✓ وان من شي الا عندنا خزائنه *

✓ ذك القاب لاربي فيه *

✓ فلا يفت ولا نسوق ولا جعل في الحج *

9. نوره در سیاق نوره ۸ ✓ و این احد من المؤمنین استجاب فافوه حتی سمع طلاما ... *

10. نوره در سیاق سبت لاملان (بیان نعمت) ۸

✓ و انزلنا من السماء ماء طهورا *

← اقسام عامه ۸

- 1. الله بر عموم خود مانی باشد.
- ← و اضی جلال الدین بعتنی گفته که این نوع بسیار است چون هیچ عالی سبت مکرر اند که تخصیص خود را باشد. (در مورد آیات احطاک) ← حرمتش بکم ایها الذین آمنوا * تا آیه این تخصیص را احطاک ✓ یا ایها الذین آمنوا ربکم * که که لسانیه تطهیر نشده اند تخصیص این می کنند ✓ حرمتش بکم ایها الذین آمنوا * ← سبت مانی و منع تخصیص حکم آن است ← مکرر باشد که عرای (ضرای عشق) از آن تخصیص خود را

← زرضی در السرفان گفته که این نوع بسیار است. مانند تمام آیات معینیه قرآن :

- ✓ و ان ... بطل شیء علم * ✓ ان ... لا یظلم الذین شیئا * ✓ ولا یظلمون احدًا *
- ✓ و ان ... خلقتم من تراب ثم من نطفة * ✓ ان ... الذی جعلکم الاصلین قرارا *

۲. عامی که منظور از آن خاص باشد. (العام مراد به الخاص)

۳. عام تخصیص

→ در فرق بین دو نوع اخیر اقوال گفته شده است:

۱. اولی بجهت افراد را شامل نمی شود، نه از جهت لفظ و نه از جهت حکم ولی ثانی افراد را از جهت لفظ شامل شده ولی از جهت حکم شامل نمی شود.

۲. اولی دقیقاً گامز است، زیرا لفظ در غیر موضوع له جارفته. ولی اصح اقوال در مورد اولی این است که حقیقت است. زیرا شامل شدن لفظ است به جهت باقی مانده بعد از تخصیص همچون شامل شدن بدون تخصیص می باشد و آن شمول به اتفاق آراء حقیقت است.

۳. قرینه اولی عقلی و قرینه اولی لفظی است.

۴. قرینه اولی از آن جدا نمی شود ولی قرینه اولی چه بسا که از آن جدا شود.

۵. اولی به اتفاق صحیح است که علی از آن اراده شود. ولی در اولی اجتناب است.

→ معانی العام مراد به الخاص

از تفسیر فرائض بوده.

✓ الذین قال لهم الناس ان الناس قد جمعوا لكم فاخشوهم * - لا ینذره ان یقیم بن سعید استیجابی یا بارئینی

→ چون به جای کسی از افراد در این سخن در نظر ما
اوستیجابی سوخته بود.

۱۔ از چہرہ ہالی کہہ تا بدی کندہ منظر ہوں فرمودہ اس میں کہ در اداہ آردہ کہ انما ذلک الشیطان * در صورتیکہ اگر
یعنی جمع بود با بدی آردہ ۲۔ اولکم الشیطان * ۳۔ دین و لایب آشکار بفرغی است .

✓ ام کیدون الناس علی ما اثمتم ... من فضله * مراد بیا سیر است ۴۔ زیادہ برای تمام اصناف کسب و کرم

✓ ثم انقضوا من حيث افاض الناس * ۱۔ منظور از فانی ۲۔ ابراہیم علیہ السلام
۳۔ منظور از ناسی ۴۔ آدم علیہ السلام - فقیہی دم کندہ

✓ فنادتہ الملائتہ و هو قائم فصل فی المصواب * منظور از ملائکہ ۵۔ جبوتل

← شایعہای غلط کتبہ

۱۔ کخص سقصل :

۱. استشاء ←

✓ والذین یؤمنون الاحصان ثم لم یاتوا بأربعۃ شہداء فاحلہوا بیم ثمانین حلیۃ ولا یقبلوا لکم
شہادۃ ابدًا و انکم بیم الفاسقین * الا الذین یاتوا ... *

✓ والسُّعْرَادُ يُسَبِّحُهُمُ الْعَادُونَ ... إِلَّا الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْبَصَائِلَ ... *

✓ وَرَبَّنَا يُغْفِرْ لِمَن يَشَاءُ مِنْ ذُنُوبِهِمْ إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ... *

✓ وَالْمُهَيَّبَاتُ مِنَ الْمَاءِ إِلَّا مَا نَلَقْتُمْ أَيَّامَكُمْ *

✓ عَلَى سَائِرِ مَا نَلَقْتُمْ إِلَّا وَجْهَهُ *

✓ ٢. صِفَاءٌ ← وَرَبَّنَا يُغْفِرْ لِمَن يَشَاءُ مِنَ الذُّنُوبِ إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ *

جانب جمع ربيب وربيبه : فرزند زن از شوهر دیگر
صِفَاءٌ كَقَصَصِ

✓ ٣. مَرْثَةٌ ←

✓ وَالَّذِينَ يَمْتَنِعُونَ مِنَ الذَّكَاةِ فَأَخَذْتُمُوهَا كَمَا أَخَذْتُمُوها يُغْفَرُ لَهُمْ لِمَا سَبَقَ مِنْهُمُ الظُّلْمُ وَإِنِ اتَّبَعُوا لَيَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ *

✓ كَتَبْنَا عَلَيْكُمْ إِذَا جَاءَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ أَن تَرَكْتُمْ مِيرَاثًا وَرَبِّكُمْ *
مِيرَاثًا

✓ ٤. عَائِدَاتُ دَسْتِهَائِي عَلَى حِلْمِي ←

✓ مَا تَلَوْا الْقُرْآنَ إِلَّا لِيَسْمَعُوا أَسْمَاءَ بَنِي إِسْرَائِيلَ ... حَتَّى يَنْقُضُوا أَلْسِنَهُمْ *

✓ ولا تروا حتى يظن * ✓ ولا تكلوا ما سلم حتى يبلغ العبد كلفه *

✓ وظواهر أسروا حتى يتبين لكم الغيب الأبصر ... *

5. بدل بعض ارض ← ✓ و... على الناس حج البيت من استطاع إليه سبيلاً *
بدل ما

2. تخصص بتفصيل 8 شامل آية اي درجات ذكر حديث اجماع يابن اسن . شامل بيان
← تخصص بتفصيل قرآن - قرآن شمس

✓ والمطعمات تبرهن بانفسهن ثلاثة ترد * **تخص** اذا نكحتم النساء ثم طلقتموهن من قبل
ان تمسوهن مما لكم عليهن من عدة *

تخص اذ ان الاصل اطلع ان يطلع ان يطلع

✓ فممن عنكم الميتة والدم * **تخص** اجل للمصيد البحر وطعامه سباعا لكم وللبهائم *
← اذ راعا مستوحا * تخصص حول خاله

✓ ان يتيم اهداهن تنظرا فلا تأخذوا منه شيئا ... * **تخص** فلا جناح عليهما فيما اتدرت به *

✓ الزانية والزاني فاحلدوا أصل واحد منهما بمائة حذوة * **تخص** فقلبين نصف فاعلى العصاة من العذاب *

✓ فانفردوا ما ظاب لكم من الساء * **تخص** فممن عنكم ايهاتكم ... *

← **تخصیص سنن فصل قرآن با حدیث**

✓ **راحل ... السبع *** ← بیگانه‌های فاسد از آن تخصیص نخورده

✓ **و صرم الربا *** ← عربان و غنای مثل) باسن از آن تخصیص نخورده

← **آیات ارث** ← با حدیث تخصیص نخورده له مال و طاهر ارث نمی‌برند.

← **آیه تکرم سینه** ← با حدیث منع از آن تخصیص نخورده.

← **آیه نلایه قرد** ← با حدیث نیز از آن تخصیص نخورده.

← **آیه فاد لهورا** ← باسنت مواردی از آن تخصیص نخورده.

← **و السابق و السابقه فاد لهورا *** ← باسنت کسی که کمتر از ربع در زبده تخصیص نخورده.

← **تخصیص سنن فصل قرآن با اجماع** : آیه ارث است که برده با اجماع تخصیص یافته است.

← **تخصیص سنن فصل قرآن با بیاس** :

✓ **ما بعد اهل واحد منها ما نه حله *** ← عبد (غلام) بر آنه (کسری) قیاس شده در فرموده خدا :

✓ **فقلین نصف ما علی العصبان بن الذاب ***

← **تخصیص عموم سنن با قرآن** :

✓ **حق نظر الحریه *** ← **تخصیص** فرموده بیاسره : ما سورت دارا با مردم یکلم ، لاله الا ... بگوید.

✓ حافظ اعلی الصلوات و الصلوة الراضی * کفین در عموماً بی رسول خدا از نماز خواندن در اوقات مکرره که نمازهای واجب از عموماً آن خارجند.

✓ در این اوقات نماز و احوال ... * کفین در فرموده پیامبر: هر چیزی که از زنده جدا شود سوار است.

✓ و العاقبتین علیهما و المولود المولود * کفین در فرموده پیامبر: صدقه بوی حج نمی آید استوار اندامی حلال است.

✓ فاعلموا انی تنفی * کفین در فرموده پیامبر: هرگاه در میان ما کسی با بدیگری ملاقات کند، مایل در تقوی برود در جهنم خواهند بود.

➔ هرگاه عاقل در میان سحر یا ذم باشد، آیا بر عموماً خود یا حق می ماند؟

۱. نه، چون بین عموماً یا سحر یا ساقان است.

۲. خیر، زیرا اگر در روند عموماً دادن است در میان سحر یا ذم است.

۳. (اصح ادوال) تفصیل می دهیم ۱. عموماً دارد در صورتی که عاقل دیگری که در میان آن است با آن مخالفت کند و عموماً ندارد در صورتی که عاقل دیگر با آن مخالفت نکند.

✓ این الاثره یعنی نفیم * این النی یعنی نفیم * معارضه ندارد

✓ و الذین یم نورد لهم حافظون * الا اعلی از اهلیم لو فاعلت ایما هم * معارضه دارد

✓ در میان سحر است و در ظاهر از دواج با در ظاهر دیا نیز مایل در ظاهر را حلال می شود ✓ و آن کجگو این الاثره *

که در آن از آن نمی شده و معارضه دارد پس منتظر آن شود به این مورد است

✓ والذکر علیٰ غیر ذلک الذبح والنضه ... * → معاین دارد

در بیان ذم است در ظاهر جمع آدمی زودالات و نیز هر آنگی که در اول معاین حوشی دارد * در زودها زطاب نیست * پس در این مورد منظور نیست.

← آیا خطایهایی که به رسول خدا شده شامل این هم می شود؟

بعضی گفته اند بله زیرا امر به الا عرفاً امر به برادرش نیز هست ولی اصح از نگاه اصول منع تحول آن است چون این مقبره ها به آن حضرت اختصاص دارد

← آیا خطاب یا ایها الناس - پیغمبر را شامل می شود یا خیر؟

۱. اصح اقوال آن است که بله از جهت عمومیت داشتن لفظ نسبت به آن حضرت. همچنین: یا ایها الذین آمنوا

۲. خیر به دلیل اینکه شرع به دلیل تبلیغ امری که در آن بر زبان آورده، در جهت دیگران می گوید که دارد.

۳. اگر با کلمه دال، همراه باشد شامل خودش می شود چون این کلمه در تبلیغ ظهور دارد و غیره عدم تحول به آن حضرت است.

ولی در غیر این صورت شامل او نیز می شود.

← آیا خطاب یا ایها الناس خطاب بوده را شامل می شود؟

۱. سایر اصح اقوال در علم اصول، بله بنا بر عمومیت لفظ

۲. به قوی که خطاب را شامل می شود زیرا اوست که به شرع شریف و برده را شامل می شود زیرا منابع او به اربابش می رسد.

آیا لوط ع.س. و سوس نیز شاملی شود؟

- ۱. سوس قبل اصح بله ، (در خطاب عوامی یعنی) - دلیل که پس بکل من الصالحات بن ذکر او استی *
- ۲. پس بقتل سکن ... *

سه در جمع سوس سالم اختلاف شده ولی اصح آن است که شامل زبان می شود مگر با وجود قریبه ولی در جمع تغییر بین هیچ اصطلاحی داخل هستند .

آیا خطاب یا اهل کتاب شامل مسلمان هم می شود؟

- ۱. خیر برای خطاب اول باید شده اند و برای دیگر
- ۲. اگر در معنی سوس خطاب داخل باشند و یا اهل کتاب تشریح باشند ، آنها را نیز شامل می شود و در آن خبر .

آیا یا ایها الذین آمنوا شامل اهل کتاب هم می شود؟

- ۱. خیر . زیرا آنها خطاب به نوح نیستند .
- ۲. بله . زیرا این خطاب تشریح است نه تخصیص .